

ՀԱՅՐԱՊԵՏԱԿԱՆ ԲԱՐՈՁ
ՓՐԿՉԻ ՀՐԱՇԱՓԱՌԻ ԾՆՆԴՅԱՆ ՏՈՆԻ ԱՌԹԻՎ
ՄԱՅՐ ՏԱԾԱՐՈՒՄ

(1969 թ. հունվարի 6)

Յանուն Հօր և Որդոյ և Հոգւոյն Սրբոյ ամէն:

Սուրբ գրական Արարատի մեր երկրեն, Միածնաւէջ մեր սրբազնասուրբ տաճարեն, Քրիստոսի հրաշալի Ծննդյան առիթով, ձեզի կուգանք, հաւատացլալ զավակներ Մեր, որ ի Հայաստան և ի սփյուռս աշխարհի: Ամեն նման ցնծալի առիթներով Մենք ձեզմով կմխիթարվինք, ձեզմով կգորանանք, ձեզմով լավատես կդառնանք և ձեզի ամենուր համար աղոթք կկարդանք: Դուք, Մեր սիրելիներ, Մեր հարազատներ, դուք մեր կենդանի եկեղեցին եք, դուք մեր ապրող ու աճող ժողովուրդն եք: Դուք հույսն ու ապավենն եք և պարծանքը սուրբ Էջմիածնի և Հայոց Հայրապետի:

Արդ, բացեք ձեր սրտերը, ձեր հայտ սրտերը և Փրկչի Իջման սուրբ սեղաններեն ընդունեցեք Մեր բերած օրհնությունը և շնորհները մեր Տիրոջ՝ Քրիստոսի յուսաշող Ծննդյան և Աստվածահայտնության: Եվ հույսով հափըշտակված դեպի երկինք նայեցեք՝ լսելու պատգամը Բեթղեմեմի հրեշտակներուն՝

«Փառք ի բարձունս Աստուծոյ, և յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաւնութիւն»:

Ինչքա՛ն քաղցր կհնչէ այս երգը, մեր օրերու մարդոց, ժողովուրդներուն բոլոր, որոնք դարերու ծարավը ունին՝ խաղաղ ու արդար կյանքի:

Դիտեցեք ձեր շուրջը, մոտն ու հեռուն, գրեթէ ամեն տեղ՝ խոռվահույզ վիճակ, սպառնացող վտանգներ բազում և մույնիսկ մահաափշյուռ կրակ պատերազմի:

Փառք երկնքին պայծառ ու բարի, որ աշխարհին և մեզի ամենուս այսօր կբաշխէ հույսը խաղաղության, հույսը փրկության:

Արդ, զավակներ Մեր, երկինք նայեցեք, ձեր հոգիները երկինք դար-

ձուցեք, խաղաղության խոսքով զիրար ողջունեցեք, սիրո շաղախով եղբայրներ եղեք:

Խաղաղություն, սեր՝ ահա խոսքերու ոսկին և ինքը խոսքը, որ էր ի սկզբանե, զի Աստված սեր է և խաղաղության Աստված:

«Յերկիր խաղաղութիւն, ի մարդիկ հաճութիւն» դարերու աղերսանքը եղավ մեր տանջված ազգին ու եկեղեցիին: Դարեր շարունակ հռչակված աշխարհը Հայոց և մահաբեր ժողովուրդը մեր, պատմության բեմին վրա կանգնած, կենդանի վկաներն են անլուր ողբերգությանը: Ու մտածել, թե մեր ազգի ողբերգության մեծագույնը, մեր օրերն են հազիվ հիսուն և ավելի տարիներ առաջ կատարվեցավ, 1915-ի սև, անգութ տարին: Առաջին ցեղասպանությունը՝ մեր ապրած դարուն:

Հայաստանյայց եկեղեցին և ամեն հայ մարդ ինչպե՞ս հանդուրժեն նոր կրակ ու ավեր, նոր պատերազմներ, այն ալ հյուեական ահարկու ուժի մեր դարաշրջանին:

Բոլոր ազգերը, բոլոր մարդիկ, մեր մեհմեհներն են, մեր եղբայրները՝ իբրև որդիք միևնույն Արարչին: Այսօր Վիետնամի մեջ մեր արյունն է, որ կհոսի, մեզմե ամեն մեկու հոգիի ու խղճի երակներն:

Տեր Հիսուս Քրիստոս, սիրովդ Քո հուր «ճմլե սրտերը քար» մեր օրերու մարդոց և փշրե Քո աշովդ ամենափրկիչ՝ պատերազմի գործիքը մահվան: Մենք չենք կամենար պատերազմ ոչ ոքի կողմն և ոչ ոքի դեմ: Նույնիսկ արդարությունը թող խաղաղությամբ ըլլա: Պետությունները ամեն՝

«Թող հալեցնեն իրենց սուրերը և նիզակները և շինեն խոփեր ու մանգաղներ, ոչ մեկ ազգ ուրիշ ազգի վրա թող սուր չբարձրացնեն, և թող այլևս ոչ ոք չուսանի հնարքը պատերազմին» (Եսայի Բ 4):

Այս է հավատամքը մանավանդ մեր եկեղեցիին և ազգին ամբողջ, որ իր մոխիրներեն փյունիկի պես հառնած, իր մայր հողի վրա հաստատ քայլերով կընթանա իր նոր կյանքի ապահով ու լուսավոր ճամփով, օրեցօր անելով, միշտ կառուցելով երգ ու ծաղիկով:

Իրավ է, մայր Հայաստանը իր վերածնունդը կապի: Տքնության, վերելքի ստեղծարար երթի նոր դարաշրջանն է հայոց պատմության:

Փառքերն անցյալի ներկան կոգեկոչեն, իսկ լուսավոր ներկան կյանք կու տա անցյալին: Այս անցնող տարուն մեր մայր երկիրը, ժողովուրդը մեր, մեկ սիրտ, մեկ հոգի, երկինք բարձրացուց հաղթության կոթողը Սարդարաբադի և կյանքի կոչեց հին Էրեբունին:

Ծշմարիտ է, այո՛, որ շատ դարեր առաջ հին Էրեբունին հիմքերը դրավ նոր Երևանին, բայց առավել ճշմարիտ է, որ նոր Երևանը իր մտքի հուրով, իր բազկի ուժով, երեք հազար տարի հետո, որոնեց, պեղեց և լույս աշխարհ բերավ իր մեծ պատմության առաջին քարը:

Ով հայու սիրտ ունի, կտեսնե այս ամենը, կզգա, կհրճվի և իր բարի ձեռքը կերկարե ամենայն հայոց ապագան կերտող իր հայաստանցի եղբոր՝ իբրև ընծան իր հայ հոգիին:

Մկրտիչ Պեշկոպաշյանի քնարեն կարծեք երկնքի հրեշտակներն է, որ կերգեն, պատգամ բերելով մեզի այս օրերուն, երբ մեր հայրենի ժողովուրդը մեծ բանաստեղծի ծննդյան հարյուրամյակը կտոնախմբե:

«Երբ ալևոր Մայրն Հայաստան
Տեսնե զորդիս յուր քովե քով,
Սրտին խորունկ վերքն դաժան
Քաղցր արտասովաց բուծին ցողով:

Մեկտեղ հոգնինք, մեկտեղ ցանենք,
Մեկտեղ թափին մեր քրտինքներ,
Ըզհունձ բարյաց հերկինս հանենք,
Որ կյանք առնուն Հայոց դաշտեր:

Ընդ աստեղոք ինչ կա սիրուն,
Քան զանձկայի եղբայր անուն:

Հայոց եկեղեցին և իր սպասավորները հայո սիրտ ունին: Սուրբ Էջմիածինը ի հնուց անտի, հայրենական ոգիով լեցուն, եղած է հովիվ, եղած է դաստիարակ, եղած է պաշտպան հայրենյաց: Անկորնչելի փառքի տիտղոսն է այդ Մայր Աթոռին և Հայրապետներուն մեր լուսաբնակ:

Արարատ լեռան կողքին՝ պահակ, Աստված Էջմիածինը պարզեց հայուն:

Թող Տերը անասան պահպանե, խաղաղ, անվտանգ երկիրը մեր անըման, անուշն Հայաստան և վեմն ու աղբյուրը անոր հավատքին, անոր հոգիին, լուստ խորանը սուրբ Էջմիածնի:

Սիրեցյալ որդիք Մեր, որ ի հայրենիս և որ ի հեռավոր հյուրընկալ ափեր, սուրբ Ծննդյան ավետիսով, կողջունենք ու կօրհնենք զձեզ բոլորդ մաղթելով ամենուդ երջանիկ, անխող երկար տարիներ, սիրով միաբան, մեր մայր եկեղեցվո սուրբ հովանիի ներքև:

Ծնորհք և սէր և խաղաղութիւն Յիսուսի Քրիստոսի Տառն մերոյ, եղիցին ընդ ձեզ, այժմ և յաւէտ. ամէն:

